

Bilim İnsanlarının Ardından: Dinçer GÜLEN 14 Ocak 1937 – 2 Aralık 2019*

Orhan Küçükler¹

¹İstanbul Yeniüzyıl Üniversitesi,
Fen-Edebiyat Fakültesi, Moleküler Biyoloji ve
Genetik Bölümü, İstanbul, Türkiye

ORCID: O.K. 0000-0003-3820-9929

Başvuru: 18.01.2021

Revizyon talebi: 28.01.2021

Son revizyon teslimi: 30.01.2021

Kabul: 12.02.2021

Sorumlu Yazar: Orhan Küçükler
orhan.kucuker@yeniuyuzil.edu.tr

<https://doi.org/10.26650/tjbc.2021000014>

Öz

Prof. Dr. Dinçer GÜLEN'in anısına hazırlanan bu yazıda yaşam öyküsü, bilimsel çalışmaları ve biyoloji eğitimine yaptığı katkılar anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Özgeçmiş, Bilimsel Çalışmalar, Türkiye Faunası, Biyoloji

After the People of Science: A Memoriam Dinçer GÜLEN 14 January 1937 – 2 December 2019

Abstract

In this memoir, Prof. Dr. Dinçer GÜLEN's life story and his scientific studies and contributions to biology education are given.

Keywords: Curriculum Vitae, Scientific Studies, Turkish Fauna, Biology

Giriş

Prof. Dr. Dinçer Gülen 14 Ocak 1937 de İstanbul, Beşiktaş'ta doğdu (Şek. 1). 1957 yılında İstanbul Erkek Lisesini bitirdi.

Şekil 1. Prof. Dr. Dinçer Gülen

İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Botanik-Zooloji dalındaki öğrenciliği sırasında Baltalimanı Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsünde, akvaryumlardaki balıklarda sürdürülen deneylere katıldı. 1963 yılında bu daldan mezun oldu. 29 Kasım 1963 tarihinde, İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi, Genel Zooloji Kürsüsü aday asistanlığına atandı. 20 Ağustos 1965 tarihinde Yüksel Ergün ile evlendi. 1968 - 1970 yılları arasında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nda askerlik görevini yaptı. 31 Temmuz 1971'de Genel zooloji Kürsüsü asistanlığına yeniden atandı. 6 Temmuz 1972 tarihinde "Kuzey- Batı Anadolu Sıcak Su Kaynaklarında Rastlanan Hayvanlar" adlı tez ve sınavını başarıyla vererek "Fen Doktoru" (Dr.rer.nat.) ünvanını kazandı.

1 Ağustos 1974 – 1 Ağustos 1975 tarihleri arasında Ord. Prof. Dr. Curt Kosswig'in referansı ile Hamburg Üniversitesi Zooloji Enstitüsü ve Müzesi direktörü Prof. Dr. Gerhard Hartmann ve Dr. Dietmar Keyser ile Ostrakod biyolojisi ve sistematigi ile ilgili çalışmalarda bulundu.

**Vita mortuorum in memoria est posita vivorum* (Marcus Tullius Cicero, M.Ö.106 - M.Ö.43) - Ölüler, hayatta olanların hafızasında yaşamaya devam eder (Dürüşken, 2015).

1981’de Doçent, 1988’de Profesör unvanını aldı. Uzun yıllar Zooloji Anabilim Dalı Başkanlığı yapan Gülen; 20 Ocak 1989 – 7 Mart 1994 tarihleri arasında Biyoloji Bölümü Başkanlığını, 30 Haziran 1997 – 14 Ocak 2004 tarihleri arasında da Fen Fakültesi Dekanlığı görevlerini üstlendi.

Diñer Gülen, İstanbul Üniversitesi Deneysel Tıp Araştırma Enstitüsünde de görev yaptı. 1 Eylül 1994 - 1 Eylül 1997 tarihleri arasında Sınır Bilim Anabilim Dalı Başkanlığı görevini yürüttü.

Yaş haddinden emekli olduktan sonra Sevinç-Erdal İnönü Vakfınca desteklenen “Marmara Denizi’nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi’nde (MAREM) araştırmacı olarak çalıştı.

2 Aralık 2019 tarihinde hayata veda etti. 3 Aralık 2019 günü İstanbul Üniversitesi, Merkez binası, giriş kat avlusunda yapılan törenin ardından Emirgan mezarlığında toprağa verildi.

Prof. Dr. Diñer Gülen için yazılan Obituary’ler (Anısına Yazıları)

- **Külköylüoğlu, O. (2019)** : Prof. Dr. Diñer Gülen (Diñer Hoca) (January 14, 1937 - December 02, 2019) CYPRIIS - International Ostracoda Newsletter (Baskıda)
- **Ertan, H. (2020)**: Başarılı bir biyoloğun ardından: Diñer Gülen nasıl yaşadı? (1937-2019) HBT Dergi. Sayı 197, 3 Ocak 2020,16.
- **Sakınç, M. (2020)**: Diñer Gülen ve Marmara Denizi’nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) [O.Küçükler - Kişisel yazışma]
- **Artüz, L. (2020)**: Prof. Dr. Diñer Gülen (1937-2019) Anısına: Böyle kıymetli bir materyali ele geçirmek muhteşem! [O.Küçükler, kişisel yazışma]

Diñer Gülen ve Marmara Denizi’nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM)

[M. Sakınç kişisel yazışma, 2020]

Geçen yıl aramızdan ayrılan Diñer Gülen uzun yıllar Zooloji Bölümünde daha sonra Biyoloji Bölümünde akademik çalışmalarda ve İÜ. Fen Fakültesi’nde idari görevlerde bulunduktan sonra emekliye ayrılmış fakat en büyük bilimsel aşkı olan ostracodlarından ayrılmadığından MAREM projesinde bilimsel araştırmalarına vefatına kadar devam etmiştir.

Diñer Gülen’in de araştırmacı olarak yer aldığı bu proje, kısa ismi MAREM (Marmara Denizi’nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi) Projesi, 1954 yılında Olav Aasen ve İlham Artüz yöneticiliğinde Et ve Balık Kurumu bünyesindeki çalışmalarla başladı. 1957’de İÜ Fen

Fakültesine bağlı Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsü’nün kuruluşu ile birlikte periyodik hale gelir. Bu çalışmalar 1982 yılına kadar düzenli şekilde sürdürülür. YÖK’ün kurulmasıyla enstitünün kapatılması ve sosyal tesis haline getirilmesi sonucu proje İÜ Çevre Bilimleri Fakültesi bünyesinde çalışmalarını sürdürür. 1993 senesinde İlham Artüz’ün vefatı nedeniyle proje sorumluluğunu M. Levent Artüz üstlenir. Önceleri İTÜ Gemi İnşaatı ve Denizbilimleri Fakültesi ve İÜ ile ortaklaşa devam eden çalışmalar daha sonra 2006 yılından itibaren Sevinç-Erdal İnönü Vakfı’nın destekleriyle M. Levent Artüz ve O. Bülent Artüz tarafından yaz ve kış seferleri şeklinde 2018 yılına kadar kesintisiz yürütülür. Projenin en önemli konularından biri Marmara’nın gravite-core ile alınan karot çökellerindeki ostrakodlardır. Proje kapsamında bunların tanımlaması gerekmektedir. Bu konuda uzman ve birçok eseri olan Diñer Gülen projeye katılır. İdari görevleri nedeniyle bilimden ve ostrakodlarından bir süre ayrı kalmıştır ama her zaman olduğu gibi büyük bir heyecanla çalışmalara başlar.

Bu canlılar genellikle milimetre boyutunda, kısa antenleri olan, iki kabuk içinde yaşayan, Arthropoda denilen eklembacaklılar filumunun Crustacea (kabuklular) alt filumuna ait bir sınıfı oluştururlar. Çok iyi fosilleşme özelliğine sahip olduklarından Paleozoyik başlarından beri fosilleri bilinmektedir. Göllerden, tuzlu sulardan, denizlerin her türlü ortamına uyum sağlayarak yaşayan bu küçük canlıların kabukları hem jeolojik yaş tayinin de hem de ortam tanımlamalarında önemli rolleri vardır. Diñer Gülen, doktora öğrencisi Cüneyt Kubanç ile birlikte Marmara Denizi’nin farklı derinliklerinden elde edilen örnekler içindeki ostrakod faunasını detaylı çalışarak birçok tür ve hatta yeni türler tayin ederek, önemli bir karşılaştırma ve tanımlama materyali ve koleksiyonu oluşturmuşlar ve bunlar MAREM in veri tabanına kayıt edilmiştir. Marmara Denizi araştırmaları Diñer Gülen’in son bilimsel çalışmalarıdır. Birçok ostrakod türünü tanımlayarak dünya literatürüne katkı sağlayan Gülen bilime vermiş olduğu bu katkılarından dolayı her zaman saygı ile anılacaktır.

- **Prof. Dr. Diñer Gülen (1937-2019) Anısına: Böyle kıymetli bir materyali ele geçirmek muhteşem!** MAREM proje Lideri [L. Artüz kişisel yazışma, 2020]

Diñer Gülen ile tanışmamız çok ama çok eskilere dayanır. Sanırım ben 6-7 yaşlarındaydım ilkokula yeni başlamıştım. Babam Hidrobiyolog İlham Artüz (1924-1993) ile Boğaziçi üzerine konuşuyorlardı veya babam ile yaptıkları sohbet sonlarında konu hep gelip Boğaziçi’ne dayandığı için belki ben öyle hatırlıyorum.

Hocam olarak ilişkimiz üniversitede başladı, üniversite sonrası da aralıklarla devam etti. Ancak, 2004 senesinde MAREM (*Marmara Environmental Monitoring*) Projesi'nin Sevinç-Erdal İnönü vakfına geçmesi ile ilişkimiz farklı bir boyut kazandı.

1957 senesinde başlatılmış ve kesintisiz devam ettirilmiş olan bu projeye yeni bir kapsam kazandırmak, multidisipliner yapısını geliştirmek üzere kardeşim O. Bülent Artüz ile kolları sıvadık. Doğal olarak ilk işimiz projenin bilimsel kapsamı çerçevesince Dinçer Hoca ile bu konuyu paylaşmak oldu.

Dinçer Hoca çok heyecanlandı. Aklımızda bile yokken, Marmara Denizi'nin sedimanları konusunun proje kapsamına alınması ve geniş kapsamlı bir ostrakot çalışması yapılması konusunu gündeme getirerek proje kapsamında konunun her evresinde bizzat görev alıp gelişmesini sağladı.

İlk olarak 2009 senesinin yaz seferinde Marmara Denizi'nin en derin yeri, Çınarcık Çukuru'ndan, 1273 m derinlikten karot örneği alındığında Dinçer Hoca'nın gözündeki ışıltıyı unutamam. Çökelleri birlikte yıkarken, hayatında ilk defa yıkama sırasında "heyecandan ellerinin titrediğini" belirterek "Böyle kıymetli materyali ele geçirmek muhteşem." demişti.

Gerçekten de Dinçer Hoca'nın öngörüsü ve çabaları sayesinde Marmara Denizi'nde ilk defa en derin noktalardan çökel numuneleri almayı başarmıştık. Bu Marmara Denizi çalışmaları tarihinde bir ilk olarak kayıtlara geçmişti. Bizleri de, Marmara Denizi derinliklerindeki bilinmeyenlerini araştırmaya yöneltmişti. Dinçer Hoca'nın heyecanı hedeflerimizi yükseltmemizde en önemli kılavuz oldu.

Dinçer Hoca, MAREM Projesi'nin büyük bir bölümünü yüklenmişti. Alet parkı, istasyonlar, çalışma kapsamı konularında öneriler getiriyor, laboratuvarında çalışıyor, sürekli kütüphanenin gelişmesi için yayın önerilerinde bulunuyor (*ki istediği bazı kitapları bulma amaçlı olarak dünyadaki birçok ünlü sahaf ile dost olduk!*), seferlere katılıyor, sempozyum, toplantı ve basın toplantılarında MAREM Projesi'ni temsil ediyordu. Önerileri ve çabaları sayesinde MAREM koleksiyonu, kütüphanesi ve alet parkının bu günkü duruma geldiğini açıkça söyleyebiliriz.

2006 senesinden sonra yayınlanan tüm MAREM kitaplarına (Artüz vd., 2009; 2010a; Artüz vd., 2010b; Artüz vd., 2010c; Artüz vd., 2011; Artüz vd., 2012; Artüz vd., 2013; Artüz vd., 2014; Artüz vd., 2015; Artüz vd., 2016; Artüz vd., 2017; Artüz vd., 2018) katkıları yadsınamaz.

Gerek İstanbul'da gerekse Tekirdağ'da beraber oluyorduk. Sürekli olarak "**şimdi bilim yaptığını**", "**yaptığı çalışmaların çok tatmin edici olduğunu**" tekrarlıyordu. Belki de en büyük heyecanı, Marmara Denizi'nin derin çukurlarında bulunduğu yeni bir ostrakotu beraber yayınlarken (*Cytherella marmensis* Artüz, Gülen & Kubanç, 2013) duymuştu. Bulgu isimlendirilirken MAREM Projesine ithaf edilmesi de Dinçer Hoca'nın fikriydi. Çalışmalarda Marmara Denizi için her yeni kayıt ostrakot bulunduğu, çocuklar gibi sevinirdi, gözleri ışıltı ışıltı olurdu. Kendisinin de belirttiği gibi emeklilik sonrası geçirdiği dönem bilimsel açıdan çok ama çok bereketliydi (Şek. 2).

Her sene yaz ve kış dönemlerinde tüm Marmara Denizi'ni kapsayan seferlerde sadece çökel değil bentik materyal ile de ilgilenir, bizlere ders niteliğinde

Şekil 2. Sol) Oktay-IV araştırma gemisiyle MAREM 2012 yılı seferi: Kuru laboratuvar, Dinçer Hoca teftişte! Sağ) MAREM 2009 yılı seferi: Karabiga açıklarında *Monachus monachus* (Fok) mağaraları önünde, fokların Marmara Denizindeki yerleşimleri hakkında bilgi verirken (Artüz, 2020)

sunumlar yapardı. Seferlerin neşe kaynağı Dinçer Gülen, HEPİMİZİN HOCASIYDI. Bizi, beni, hiçbir şekilde yarı yolda bırakmadı.

Şimdi, projeye yeni bir alet alındığında, yeni bir biyolojik gelişme olduğunda veya yeni bir tür bulunduğunda, o heyecanı tam anlamı ile paylaşacak bilgeliğin olmadığı gerçeği çok acı. Sevgiyle, dostlukla, anlayışla ve en önemlisi de bilgiyle. Seni çok özleyeceğiz Dinçer Gülen Hocamız.

Prof. Dr. Dinçer Gülen adına verilmiş takson:
Pseudostrandesia guleni

Etimoloji: Bu yeni tür adı, Prof. Dr. Dinçer Gülen için Türkiye'deki denizel olmayan ostrakodların taksonomik çalışmalarına yaptığı katkıları nedeniyle verilmiştir (Külköylüoğlu vd. 2020).

Prof. Dr. Dinçer Gülen'in Bilimsel Etkinlikleri

• Lisans ve Lisansüstü dersleri

Dinçer Gülen, Biyoloji *Lisans* eğitiminde Hayvan Morfolojisi ve Sistematigi, Omurgalı Hayvan Anatomisi, Biyocoğrafya Türkiye Faunası -I, Davranış Bilimi, Genel Biyoloji ve Biyoloji Tarihi; *Lisansüstü* eğitiminde ise Sistematik Prensipleri, Sistematikte Özel Konular I (Tatlısu Ostrakodları) Sistematikte Özel Konular II (Deniz Ostrakodları) derslerini verdi.

• Bilimsel Yayınları

Gülen, D. (1964). *Xiphophorus maculatus*'ta Bir İstisnai Erkeğin Genetik Analizi. *Türk Biyoloji Dergisi*, 14(4), 158-161.

Gülen, D. (1967). Kudret Hamamında (Antakya) Yapılan Hidrobiyolojik Çalışmalar. *V. Milli Türk Biyoloji Kongresi Tebliğleri*, 180-184, Ankara.

Gülen, D. (1968). Dağ Ilcasında Bulunan Bir *Stratiomyidae* (Diptera) Hakkında *VI. Milli Türk Biyoloji Kongresi Tebliğleri*, 301-303, İzmir.

Gülen, D. (1975). Kuzey Batı Anadolu Sıcaksu Kaynaklarında Rastlanan Hayvanlar (Animals Encountered in the Hot Springs of North Anatolia). *Med. Terapi Hidroklimatoloji Yıllığı*, 16-17.

Gülen, D. (1977). Contribution to the Knowledge of the Freshwater Ostracoda Fauna of Turkey.- *İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası Seri B*, 42, 101-106.

Gülen, D. (1982). Türkiye için Yeni *Notodromas* (Ostracoda) Türleri. *Tübitak VII. Bilim Kongresi: Matematik Fiziki ve Biyolojik Bilimler Araştırma Grubu Tebliğleri*, 561-566, Kuşadası – Aydın.

Gülen, D. (1985a). The Species and Distribution of the Group of *Podocopa* (Ostracoda-Crustacea) in the

Freshwaters of Western Anatolia. *İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası B*, 50, 65-80.

Gülen, D. (1985b). Bisexual Ostracoda (Crustacea) Populations in Anatolia. *İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası B*, 50, 81-86.

Gülen, D. (1987). "Ege Bölgesi Sıcak su Kaynaklarında Rastlanan Fauna Elemanlarından Ostrakodlar (Crustacea). *Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji Dergisi*, 2 (3), 124-130.

Gülen, D. (1987), Bandırma Kuş Gölü Ostrakod (Crustacea) Faunası. *İkinci Bandırma Kuş Cenneti ve Kuş Gölü Sempozyumu*. Çevre Bakanlığı Yayınları, Ankara.

Gülen, D., Gürdal, H., Özer, N., Başak, E. ve Demirtaş, H. (1987). Sivas Kangal Balıklı Çermik Kaplıcası Hakkında Ön Rapor. *Fizik Rehabilitasyon Dergisi*, 11(1-2), 113-117.

Gülen, D. (1988a): Türkiye Tatlısu Ostrakod Faunasına Katkılar II. *İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Dergisi*, 2(1), 199-102.

Gülen, D.(1988b), *Helix aspera* Muller 1774 (Gastropoda:Pulmonata)'ın üreme sistemi. *IX. Ulusal Biyoloji Kongresi Tebliğleri*, 49, Sivas

Gülen, D., Meriç, E., Oktay, Y., Sakınç, M.,Taner, G., Ediger, V., Meriç, N., Özdoğan, M., & Çetin, O. (1989). Kuşdili (Kadıköy-İstanbul) Kuvaterneri'nin Sedimanter Jeolojisi ve Paleoeolojisi. *Ahmet Acar Jeoloji Sempozyumu*, Adana. Çukurova Üniv. Müh. Mim. Fak. Jeoloji Mühendisliği, 43.

Gülen, D., Kubanç, C. & Altınışalı, S. (1990). Üsküdar, Salacak, Sarayburnu ve Haliç'in Kvarterner Ostrakod (Crustacea) Faunası. *X. Ulusal Biyoloji Kongresi Tebliğleri*, 47-54, Erzurum

Gülen, D., Kubanç, C. & Altınışalı, S. (1990). Sarayburnu (İstanbul) Boğazının Holosen (Güncel) Ostrakodları ve Zamanımızda Görülen Çevrenin Etkileri:55, *Çevre Sorunları Sempozyumu*, Ankara

Gülen, D., Oktay, F., Sakınç, M., & İnal, A. (1990). Ayamama Kuvaterner İstifinin Sedimenter Jeolojisi ve Paleoeolojisi. *Akdeniz Üniversitesini İsparta Mühendislik Fakültesi Dergisi*, 39: 14

Gülen, D., Kubanç, C. & Altınışalı, S. (1990). İstanbul Boğazı Güneyi ve Haliç'in Geç Kuvaterner (Holosen) Dip Tortulları: Ostracoda: 43-55, (Ed., E. Meriç). İ.T.Ü. Vakfi Yayını, İstanbul.

Gülen, D., Altınışalı, S., Kubanç, C. & Kılıç, M. (1994). İç Anadolu Ostrakod (Crustacea)Faunası. *XII. Ulusal Biyoloji Kongresi Tebliğleri*:187-190, Edirne.

Gülen, D., Kubanç, C. & Altınışalı, S. (1996). İzmit Körfezi (Hersek Burnu - Kababurun) Kuvaterner İstifi'nin Ostrakod Faunası: 153-172. İzmit körfezi (Hersek Burnu-Kaba Burun). Kuvaterner Dip Tortul İstifinin Foraminifer

Faunası 48. Türkiye Jeoloji Kurultayı Bildiri Kitabı (Yayına Hazırlayan: E. Meriç) Ank

Gülen, D., Özuluğ, O. & Bilgin, H. (1996). Kabaklı Kaynağı (Diyarbakır) Ostrakod (Crustacea) Faunası. *XIII. Ulusal Biyoloji Kongresi*: 162-172. İstanbul

Atasü, T., Gülen, D., Temizkan, G. & Hekim, M. (1997). Kopyalama Yolu ile Üreme. *Jinekoloji ve Obstetrik Dergisi* 11:196-208

Gülen, D. (1999a). Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılında Zooloji:137-144. Türkiye Bilimler Akademisi (TUBA). Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılında Bilim. "Bilanço 1923-1998 Ulusal Toplantısı" TUBA Yayını. Ankara.

Kubanç, C., Gülen, D. & Meriç, E. (1999). *Urocythereis britanica* Attersuch. İzmit Körfezi (KB Türkiye) Pleyistosen'inde Bulunuşu Üzerine. *Tr.J. of Zoology* 23(Ek sayı:3): 791-799

Gülen, D., Altınışalı, S. & Kılıç, M. (1999b). Türkiye Ostrakoda Faunası: 672 – 676. Demirsoy, A. 1999. *Genel ve Türkiye Zoocoğrafyası*. "Hayvan Coğrafyası". III. Baskı, Meteksan AŞ., Ankara.

Gülen, D., & Altınışalı, S. (1999c). The Ostracoda (Crustacea) Fauna of Sakarya River Basin, *Yer Bilimleri* 35: 69-84

Gülen, D. (2001a). 1933 Üniversite Reformu sonrasında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinde Zooloji Bilim Dalının Gelişmesinde Katkısı Olan Türk Bilim Adamları: Prof.Dr. Atıf Şengün.İ.Ü. Fen Fakültesi Dekanlık Yayını, 1-120. İstanbul.

Gülen,D., & Kubanç, C. (2001b). Omurgalı Hayvanların Karşılaştırmalı Anatomisi Laboratuvar Kılavuzu, İ.Ü. Fen Fakültesi Dekanlık Yayını, 1-49. İstanbul.

Gülen, D. (2001c). *Hayvan Anatomisi ve Sistematiğinin Evrimdeki Rolü*: 62 –66. 21.Yüzyılın Bilimi Biyolojide Son Gelişmeler III (Evrin), Yaz Eğitimi. İstanbul.

Özuluğ O., Kubanç, S. N. & Gülen D. (2001d). Ostracod (Crustacea) Fauna of Lake Eğirdir (Isparta). *Turkish Journal of Zoology*, 25, 421-425,

Kubanç, S. N.& Gülen D. (2002) :Chromosome Numbers of Three Ostracoda (Crustacea) Species From Küçükçekmece Lake. *IUFS Journal of Biology*, 65, 95-107

Gülen, D. & Küçükler, O. (2002). İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Biyoloji Enstitüleri: Kuruluş Süreci ve Tarihsel Belgeler. İstanbul Üniversitesi Botanik Bahçesi'nin 65. Kuruluş Yıldönümü İçin Bilimsel Toplantı. *Acta Naturae*, 2,32-36.

Gülen, D. & Küçükler, O. (2003a). 1933 Üniversite Reformu Çerçevesinde İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesinde Eğitim ve Öğretime Katkıda Bulunan Avrupalı Bilim Adamları: Ord. Prof. Dr. André Naville (1895-1937). *Acta Naturae*, 3, 5-12.

Gülen, D. & Küçükler, O. (2003 b). "1933 Üniversite Reformu Çerçevesinde İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesinde Eğitim ve Öğretime Katkıda Bulunan Avrupalı Bilim Adamları: Ord. Prof. Dr. Curt Kosswig (1903-1982). Bilimsel Çalışmaları ve Zooloji Bilim Dalına Katkıları". *Acta Naturae* 4: 4-36.

Gülen, D. & Küçükler, O. (2003 c). "1933 Üniversite Reformu Çerçevesinde İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesinde Zooloji ve Botanik Eğitime Görsel ve Teknik Yönlerden Katkıda Bulunan Öğretim Elemanları: Cafer Türkmen". *Acta Naturae*, 4(2), 3-6

Gülen, D. (2003). Hayvan Sistematiği ve Türkiye Faunası, *21.Yüzyılın Bilimi Biyolojide Son Gelişmeler V. Yaz Eğitimi*. (Çevre Biyolojisi- pp. 51 – 61), İstanbul.

Küçükler,O. & Gülen,D. (2003). Türkiye'de 1933 Üniversite Reformu sonrasında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesinde Eğitim ve Öğretime Katkıda bulunan Avrupalı Bilim Adamları, Ord. Prof. Dr. Alfred Heilbronn (1885-1961) Bilimsel Çalışmaları ve Botanik Bilim Dalına Katkıları. *Acta Naturae*, 5, 5-18.

Gülen, D. & Küçükler, O. (2003). Ord.Prof.Dr.Curt Kosswig'in Türkiye Faunası Tarihi İçin Yaptığı Bilimsel Gezilerinden Anılarda Kalanlar. *Acta Naturae*, 4 (Ek sayı), 1-42

Gülen, D., Meriç,N. & Küçükler, O. (2004). Deutsche Wissenschaftler in der Türkei nach 1933: Ord. Prof. Dr. Dr. h. c. mult. CURT KOSSWIG und seine herausragende Bedeutung für die zoologische Forschung und Lehre. *Mitt. hamb. zool. Mus. Inst*, 101, 19-27

Gülen, D. & Küçükler, O. (2005). "Prof. Dr. M. Atıf Şengün (1915-2002). Hayatı ve Bilimsel Eserleri". *Tıp Tarihi Araştırmaları*, 13, 178-188.

Gülen, D. & Küçükler, O. (2005). Türk Biyoloji Derneğinin Tarihçesi., *Acta Naturae*, 7, 4-21.

Artüz, M.L., Artüz O.B., Gülen D., Torcu Koç H., Üzen E., Aydemir A., Sönmez B., Akdemir D. & Bakacak A. (2009). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2008 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). T.C. Piri Reis Üniv. Yayını, Kitap no: 1, 271.

Küçükler, O. & Gülen, D. (2009): *Cumhuriyet ve Bilim: 84 Yılda Biyoloji*. Ankara Üniv. DTCF. Derg. Ek sayı 48(1), 147-174.

Kubanç, C., Artüz L.,Gülen, D.,Aydm A.,Yalçın B. & Artüz B. (2013). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2012 Senesi Çalışma Verileri (Ön Raporlar) A4 Ofset Matbacılık ve San. Tic. Ltd., İstanbul.

Artüz, L. Gülen, D., & Kubanç, C. (2013). *Cytherella maremensis* sp. n. A new ostracod from the Sea of Marmara (Turkey) (Crustacea: Ostracoda). *Zoology in the Middle East*, 59(4), 314-318

Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Gürseler, G., Sakınç, M., Yalçın, B., Demir, G., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, S.N., Tezcan, Ö.D., Çubuk, S., Sönmez, B., Yalçın, İ.E., Ceylan, A., Boz, B., Deniz, D., Turhan, H., Tanrikulu, S. & Korkmaz, T., (2014). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2013 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, 411.

Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Gürseler, G., Sakınç, M., Yalçın, B., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, S.N., Tezcan, Ö.D., Çubuk, S., Sönmez, B., Funda, C., Besli, E., Dermancı, P., Ceylan, A., Aygan, A., Sancak, M., Horoz, S., Tanrikulu, S., Yalçın, İ.E., Ayra, C. & Yılmaz, U.E. (2015). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2014 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, 423.

Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Gürseler, G., Sakınç, M., Yalçın, B., Tunçer, S., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, S.N., Aygün, A., Tezcan, Ö.D., Funda, C., Yılmaz, U.E., Uyan, U. & Yıldız H. (2016). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2015 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, 425.

• Yönettiği Yüksek Lisans Tezleri

Selçuk Altınsoçlu (1988): *Bergama (İzmir) Yöresi Ostrakod (Crustacea) Faunası ve Mevsimsel Dağılımları*

Cüneyt Kubanç (1989): *Marmara Denizi Ostrakod (Crustacea) Faunası*

Mustafa Kılıç (1992): *İstanbul Boğazı Karadeniz Girişi Ostrakod (Crustacea) Faunası ve Zoocoğrafyası*

Abdullah Kaleli (1993): *Orta Karadeniz Sahili Tatlı Su Ostrakod (Crustacea) Faunası ve Zoocoğrafik Yayılışı*

Nalan Öztürk (1995): *Küçükçekmece Gölü ile Deniz Bağlantı Bölgesindeki Deniz Sularında Bazı Biyolojik Fiziksel Ve Kimyasal Parametrelerin Karşılaştırılması*

Oya Asırlıgil (1995): *İstanbul Bend'lerinin Ostrakod (Crustacea) Faunası*

Ahmet Çakıl (1996): *Küçükçekmece Gölü'nün Faunası ve Ekolojisi*

Şennur Tombuloğlu (2003): *Poyrazlar (Adapazarı Gölü'nün Copepoda ve Cladocera (Crustacea) Faunası*

Songül Altınsoçlu (2003): *Poyrazlar (Adapazarı Gölü'nde Yaşayan Ostrakod (Crustacea) Türleri ve Makrofitlerle Olan Etkileşimleri*

• Yönettiği Doktora Tezleri

Selçuk Altınsoçlu (1993): *Sapanca ve İznik Göllerinin Ostrakod (Crustacea) Faunası ve Zoocoğrafik Dağılımları*

Cüneyt Kubanç (1995): *Ege Denizi Ostrakod (Crustacea) Faunası*

Mustafa Kılıç (1997): *Türkiye-Karadeniz kıyılarının Güncel Ostrakoda (Crustacea) Faunası*

S. Nerdin Kubanç (1999): *Saros Körfezi Ostrakod (Crustacea) Faunası*

Oya (Asırlıgil) Özuluğ (2000): *Trakya Bölgesi Ostrakod (Crustacea) Faunası*

• Yürütücüsü olduğu bilimsel araştırma projeleri

Türkiye Ostrakod (Crustacea) Faunası TÜBİTAK Temel Bilimler Araştırma Grubu Projesi. Proje No: TBAG-989 (1994)

Tıbbi Sülükler Başta Olmak Üzere Türkiye Hirudinea Faunasının Tesbiti T.C Çevre Bakanlığı

Biyoloji Bölümü Zooloji Müzesi Veri Tabanı. İstanbul Üniversitesi Araştırma Fonu: 784/280595

Türkiye Faunası Omurgasızlar Veri Tabanı. Devlet Planlama Teşkilatı ve TÜBİTAK (Proje Yürütücüsü: Prof. Dr. Aykut Kence, Koordinatör: Prof. Dr. Dinçer Gülen

• Tanımladığı yeni Ostrakod türleri

Heterocypris sabirae Gülen, 1985

Etimoloji: Dinçer Gülen'in annesi Sabire Gülen'in (1914-1974) adı verilmiştir.

Cytherella maremensis Artüz, Gülen, Kubanç, 2013

Etimoloji: MAREM (Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi) projesine ithaf edilmiştir

• Yurtiçi ve Yurtdışı Bilimsel Gezileri

Dinçer Gülen birçok bilimsel gezi yapmıştır ve bunlar Tablo 1 de verilmiştir (Meriç vd. 2004).

Tablo 1: Prof. Dr. Dinçer Gülen'in Bilimsel Gezileri

Tarih	Yer
10.04.1965- 26.04.1965	Balıkesir- İzmir Gezisi
23.04.1965- 26.04.1965	Balıkesir- İzmir Gezisi
07.06.1965- 13.06.1965	Derman ve Palanga (Bergama) Kaplıcaları
02.08.1965- 07.08.1965	Balıkesir- Edremit
22.09.1965- 28.09.1965	Balıkesir- Edremit
11.10.1965- 17.10.1965	Edremit Derman
27.10.1965- 03.11.1965	Edremit –Balıkesir
02.12.1965- 07.12.1965	Edremit-Akçay
01.04.1966- 06.04.1966	Edremit-Balıkesir

21.07.1966- 31.07.1966	Edremit-Balikesir
09.09.1966- 23.09.1966	Edremit-Akçay
21.10.1966- 31.10.1966	Ezine-Çanakkale
08.02.1967- 21.02.1967	Bergama-Edremit
18.03.1967- 25.03.1967	İskenderun Narlıca Mağaraları ve Sıcak su Kaplıcaları
27.04.1967- 03.05.1967	Edremit- Derman
01.06.1967- 21.06.1967	Ezine-Kestanbol Kaplıcaları
21.08.1967- 31.08.1967	Ezine-Edremit
05.02.1968- 15.02.1968	Ezine-Tuzla
15.02.1971- 25.02.1971	Ezine-Tuzla
16.06.1971- 22.06.1971	Edremit-Akçay
25.11.1972- 29.11.1972	Bergama- Edremit
19.02.1973- 28.02.1973	Bergama- Kaynarca
17.07.1973- 25.07.1973	Kütahya- Harlek Kaplıcaları
06.11.1973- 12.11.1973	Sandıklı- Afyon
01.02.1974- 01.04.1974	Almanya - Hamburg
06.07.1974- 13.07.1974	Bilecik- Bursa
16.01.1975- 03.02.1975	Antakya-Adana
04.03.1975- 14.03.1975	İzmir
01.08.1974- 01.08.1975	Almanya - Hamburg
22.10.1975- 31.10.1975	İzmir
21.01.1976- 28.01.1976	İzmir
16.08.1976- 25.08.1976	Antalya- Afyon
18.02.1977- 27.02.1977	Antalya- Muğla -İzmir
17.08.1977- 26.08.1977	Bolu- Düzce
03.06.1978- 14.06.1978	Zonguldak
05.05.1979-05.05.1979	Enez Tuz gölü
04.10.1980- 11.10.1980	Kuşadası
15.06.1984- 29.06.1984	Doğu Karadeniz
25.05.1985- 30.05.1985	Eskişehir-Afyon
30.06.1986- 06.07.1986	Karamık Gölü
31.07.1986- 27.09.1986	Almanya -Hamburg
04.11.2002- 13.11.2002	Azerbaycan - Bakü

• Doğal Zenginlikleri Araştırma ve Uygulama Merkezi (DOZEM)'nin kurulmasındaki rolü

Dinçer Gülen'in aklında Zooloji Müzesinin yanı sıra bir Doğa Tarihi Müzesinin İstanbul Üniversitesi içerisinde kurma fikri akademik yaşamında önemli bir amaç teşkil etmiştir. Bu fırsatı da 1993 yılında Bölüm Başkanı olduğunda hayata geçirmeye karar verir. Üzerinde düşündüğü Merkez Statüsü taslağını el yazısı ile kaleme alır ve 1997 yılında da İstanbul Üniversite Rektörlüğünün teklifi üzerine Yüksek Öğretim Kurumu bu merkezin kuruluşunu onaylar.

Merkezin Müdürlüğü on iki yıl süresince tarafımdan yürütülmüştür. Doğal Zenginlikleri Araştırma ve Uygulama Merkezinin amaçları, “Doğal Zenginliklerimizin başında gelen Biyolojik Zenginliklerimizden ülkenin flora ve faunasını saptamak, mevcut türlerin yayılış alanlarını belirlemek, Jeolojik devirlerde oluşmuş fosil yataklarını

saptamak ve bu yataklardaki bitki ve hayvan türlerini belirleyici araştırma ve çalışmaları yapmak” olarak belirlenmişti

Doğal Zenginlikleri Araştırma ve Uygulama Merkezi (DOZEM) 16 Aralık 1997 tarihinde İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı merkezler arasında kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Merkezin yukarıda sözü edilen konular bağlamında ana hedefi ise, İstanbul Üniversitesi içerisinde bir “Doğa Tarihi Müzesi” kurulmasına öncülük etmektir. Merkez bütün bunların dışında flora, fauna ve ekoloji alanında Türkiye’de çalışan bilim insanları arasında bilgi alışverişini sağlamak üzere bilimsel toplantılar ve kurslar düzenlemeyi de hedeflemektedir

• İstanbul Üniversitesi Zooloji Müzesine Katkıları

Türkiye’de II. Meşrutiyet sonrası İstanbul Darülfünunu Fen Şubesi İlm-i Hayvanat Darülmesai’si’ne (Zooloji Enstitüsü) Almanya’dan gelen zoolog Dr. Bornis Zarnik (1883-1945), derslerin yanı sıra bir müze de kurulması gerektiğine karar verir. İlm-i Hayvanat Müzesi adı verilen müzenin kuruluşu için ilk çalışmalar 23 Mart 1916 tarihinde başlar. Başka herhangi bir kaynakta bu müzeye ilişkin bir tarih verilmediğinden, müzenin kuruluş tarihi olarak kabul edilir. Müderris Muavini (Asistan) Abdullah Vefa ve Bakteriyolog Dr. Samuel Sion, müze materyallerinin düzenlenmesinde Zarnik’in yardımcısı olarak çalışırlar. Müzenin ilk mekânı Fen bilimleri eğitimi ve öğretim için kullanılan, Vezneciler semtindeki Zeynep Hanım Konağı’dır. Müze bir süre Dr. Boris Zarnik tarafından yönetilir. Zarnik’in Hırvatistan’daki Zagreb Üniversitesi’ Tıp Fakültesinden aldığı davet üzerine 1918 yılında Zagreb’e gitmesi üzerine müze çalışmalarını 1919 yılında İstanbul Darülfünunu hayvanat muallimliğine atanan Dr. Ali Vehbi (Türküstün) (1877-1937) sürdürür. Ali Vehbi, 1927 yılında müzeye materyal temini için ilk saha çalışmasını zirai zararlı böcekleri üzerine yapar. Müzede bulunan ve bu tarihle uyumlu zirai zararlı böcek örneklerinin bu koleksiyona ait olduğu düşünülmektedir.

1933 Üniversite Reformu ile ülkemize davet edilen öğretim üyeleri arasında bulunan İsviçreli zoolog Prof. Dr. Eduard Andre Naville (1895-1937) müzenin yönetimini üstlenir. Dört yıl sonra müzeyi 1937 yılında Süleymaniye’de yeni yapılan Biyoloji Enstitüsüne nakleder. Bu bir şanstır! Zira Zeynep Hanım Konağı 28 Şubat 1942’de bir yangın geçirecek ve bu yangında bir ülkenin doğa bilimlerine ait bir zaman diliminde üretilmiş paha biçilmez yazılı ve görsel belleği kül olacaktır. Bugün bulunduğu arsa üzerinde Fen ve Edebiyat Fakülteleri binaları bulunmaktadır.

E. A. Naville, 1 Nisan 1937 de yaşamını yitirir. Aynı yılın Ekim ayında Almanya'dan bir zoolog öğretim üyesi Enstitüye gelir. Hayvanat Enstitüsünün kurucu öğretim üyelerinden Ord. Prof. Dr. Curt Kosswig (1903-1982) Berlin Üniversitesi'nde Felsefe, Doğa Bilimleri özellikle Zooloji ve Genetik ağırlıklı üniversite eğitiminden sonra Prof.Dr. Erwin Bauer'in danışmanlığında Genetik doktorası yapmıştır. Braunschweig Teknik Yüksek Okulunda Genel Biyoloji ve Zooloji dalında profesörlüğe atanmış; 1937 yılında Doğa Tarihi Müzesi'ne müdür olarak seçilmiştir. Aynı yıl, Nazi rejiminin baskıları karşısında kendi isteği ile Almanya'da devlet memurluğundan istifa etmiş ve İstanbul'a gelerek Fen Fakültesi Zooloji Enstitüsünde Direktör olarak çalışmaya başlamıştır.

Kosswig'in Zooloji Enstitüsündeki görev döneminde, farklı bilimsel ve saha çalışmaları ile Zooloji Müze Koleksiyonu'na katkıda bulunmakla kalmamış, Türkiye Faunası çalışmalarının ivme kazanmasını sağlayacak çok sayıda araştırmacı yetiştirerek de Türkiye'de Sistematik Zooloji bilim dalını da köklü bir duruma getirmiştir. İstanbul Üniversitesi Zooloji Müzesi ilk kez Ord. Prof. Dr. Curt Kosswig tarafından alınan ZMUI (Zoologischen Museums der Universität Istanbul) uluslararası koduyla ismini bilim dünyasına duyurmuştur. Müze'nin materyal temininde Dr. Saadet Ergene, Dr. Bedia Bozkurt, Dr. Recai Ermin, Dr. Atıf Şengün ile Selahatin Okay ve Muhtar Başoğlu gibi zoologlar görev almıştır.

1957 yılında, üç katlı olan Biyoloji Enstitüsünün iki katı yıktırılınca, müze materyalleri Fen Fakültesinin yanında bulunan Kuyucu Murat Paşa Medresesi'ne taşınmıştır. 1960'lı yıllardan itibaren Dinçer Gülen'in yanı sıra zoologlar Sayhan Topçuoğlu, Yüce İriboz, Doğan Anıl, Sami Odabaşı, Mete Erçelik, Önder Ulucaklı, İsmail Toker, İsmet Heper Baytekin, Cengiz Kurtonur ve Nihat Aktaş da Anadolu faunasına yaptıkları bilimsel geziler sonucunda müzeye çok sayıda materyal kazandırmışlardır. Bir süre sonra artan ihtiyaç karşısında Üniversite Rektörlüğü yeni bir Biyoloji binası yapımına karar vermiş ve bina 1973 yılında bitirilmiştir. Müze için ayrı bir mekan düzenlenmesi çeşitli nedenlerle gecikmiş; materyaller 1986 yılına kadar çok uygun olmayan koşullarda muhafaza edilmiştir.

1989 yılında Prof. Dr. Dinçer Gülen ve ekibi tarafından onarılan ve temizlenen materyaller müzeye yeniden kazandırılmış ve 32 yıl gibi uzun bir aradan sonra Zooloji Müzesi tekrar kurulmuştur. Vezneciler'de bulunan Biyoloji Bölümü'nün en üst katında koleksiyon ve sergi olmak üzere iki bölüm halinde açılan İstanbul Üniversitesi Zooloji Müzesi'nde, 2013 yılına dek veritabanı oluşturma çalışmalarına devam edilmiş ve koleksiyon bilgileri

bilgisayar ortamına aktarılmıştır (Özuluğ vd. 2013; Özuluğ & Kaya, 2017)

• **Türk Biyoloji ve Biyologlar Derneğindeki Çalışmaları**
Dinçer Gülen Türk Biyoloji Derneğine öğrenci olarak 9 Mayıs 1962 tarihinde üye kaydını yaptırmıştır (Havadisler,1962). Bu derneğe üye olduğundan itibaren her hemen her dönem ağırlıklı olarak yönetim kurulu üyeliği olmak üzere, görevler üstlenmiştir. Sosyal bakımdan girişken, liderlik özellikleri taşıyan bir genç olduğu anlaşıldığından, derneğin 18 Ocak 1964 tarihli toplantısında görev dağılımı yapılırken “ilmi geziler’in düzenlenmesinde akla gelen ilk üye olmuştur. O günün dernek tutanaklarında Gülen'e çok uygun bir etkinlikte görevlendirildiği görülür: *İlmi geziler*: Geçen yıl üyelerimizin büyük alaka gösterdiği floristik-faunistik gezilere devam olunacaktır. Geziler yönetim kurulu üyelerimizden Dinçer Gülen'in idaresinde teşkil olunan “Gezi ve Sosyal Faaliyetler Kolu” tarafından tertiplenecektir (Havadisler, 1964a). Dinçer Gülen, Zooloji Kürsüsünde aday asistanlığa atandıktan dört ay sonra akademik hayatındaki ilk sözlü bildirisini sunma fırsatını elde edecektir. Türk Biyoloji Derneği, kuruluşundan itibaren (29 Aralık 1949) düzenli bilimsel (ilmi) toplantılar düzenlemektedir.

27 Mart 1964 günü, İstanbul Üniversitesi Botanik Kürsüleri (Süleymaniye)nin küçük dershanesinde derneğin 15. İlmi toplantısında Dinçer Gülen ilk bilimsel konuşmasını yapar. Bu konuşma, Baltalimanı Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsünde, akvaryumlardaki balıklarda yapılan ve kendisinin de katıldığı araştırmaya dayanmaktadır. Konu başlığı *Xiphophorus maculatus* melezlerinde genetik araştırmalar I dir (Havadisler, 1964b).

1975 yılında Ankara'da kurulmuş olan Biyologlar Derneği; Türkiye'nin belli büyük illerinde şubeler açarak biyoloji biliminin tanıtılması başta olmak üzere, teknik, bilimsel ve ekonomik anlamda biyoloji mesleğini ve biyologları tanıtmak üzere etkinliklerine başlamıştır. Dinçer Gülen bu derneğin İstanbul şubesinde 1992-1994 çalışma döneminde İstanbul Şube Başkan olarak seçilerek görevini emekli oluncaya kadar sürdürmüştür (Şek. 3) (Gülen & Küçüker, 2005). Bir zoolog olmasına karşın bir botanikçi kadar bitkibilim ile ilgilenen Gülen, 1993 yılında Biyologlar Derneği Başkanı olarak arkasına aldığı basın ve kamuoyu desteği ile Botanik bahçesinin ve binasının bir başka Kamu kuruluşuna (İstanbul Müftülüğü) verilmesi girişimlerini başarı ile önlemiş ve binanın mülkiyetinin Üniversiteye geçmesini sağlamakla kalmayıp bu mekânı sit alanı olarak tescil de ettirerek İstanbul Üniversitesinin tarihinde unutulmaz bir yer almıştır.

Şekil 3. Biyologlar Derneği İstanbul Şubesi toplantısı. (7 Kasım 2003) Fen Fakültesi Dekanlık odası. Şube Sekreteri Ecz. Narin Sadıkoğlu, Prof. Dr. Muammer Ünal (İkinci Başkan), Dr. Öğr. Üyesi Erdal Üzen, Prof. Dr. Dinçer Gülen (Başkan), Biyolog Cafer Doğan (Üye), Biyolog. Bahadır Ergör (Üye) (Gülen, 2004).

Dinçer Gülen'in Toplantı Konuşmalarından Örnekler

- **Prof. Dr. Hüsnü Demiriz (1920-1999) Anısına Bilimsel Toplantı.** İ.Ü Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Anabilim Dalı, 24 Mart 2000, İstanbul. Prof. Dr. Dinçer Gülen'in Açış Konuşmasından

Sayın Ümran Demiriz [H.Demirizi'nin eşi] sayın Emre Demiriz [H.Demiriz'in büyük oğlu] ve eşleri, sayın Dekan ve uzun yıllar görmediğim sayın hocalarım ve aynı sırada ders yaptığımız sayın arkadaşlarım ve sayın misafirler hepimiz hoş geldiniz. DOZEM kurulduktan sonra, tabii o vakit sayın hocamız sağdı, böyle bir toplantı yapacağımızı düşünmemiştik. Bundan evvelde böyle anma toplantıları oluyordu. Bildiğim kadarı ile bu tür toplantılar daha çok Tıp Fakültelerinde bir gelenek haline gelmiştir. Bizde de oldu ama bu kadar geniş olmuyordu. Benim bildiğim, yaklaşık 40 yıldır buradayım ve bu kadar geniş bir toplantıyı ilk olarak yapıyoruz. Onun için, geldiğiniz için hepinize çok çok teşekkür ediyorum.

Tabii o kadar çok şey söylendi ki hocam için, ben çok hisli olduğum [gözleri dolmuştur. O. K.] için kusura bakmayın. Kendisiyle ilk tanışmamı, efendim ilk dersi, ilk geziyi ve bir de dernekteki çalışmalarımın kısaca söz edeceğim. Efendim, ben evvela Orman Fakültesine kaydolmuştum. F.K.B.'yi de burada okuyordum. Orman Mühendisi olan babamın bir arkadaşı vardı. "Sen git oraya, benim sınıf arkadaşım Hüsnü var, ziraat kökenli, ondan bilgi al", demişti.

"Kuyucu Murat Paşa Medresesi"nde tanışmıştım. Fen Fakültesi'nin yanındaki medrese. Burada [Botanik Kürsüleri, Süleymaniye] F.K.B. laboratuvarını yaptığımız vakit Hüsnü Beyle görüşürdük. Bizim başka bir saygımız vardı, bir ağabey gibiydi. "Kriptogam" [Sporlu Bitkiler] dersi bayağı zorluyordu bizi. Hocamız ders anlatıyordu, Allah rahmet etsin Mürüvvet Hanım'dı. Not tutmak zorundaydık. Ancak anlattıklarımı kaçıırıyorduk. Hüsnü Bey o zaman bana bir "Kriptogam Ders Kitabı" vermişti. Hiç unutmam bu kitaptan kimsede yoktu, bu sayede dersi daha iyi çalışma imkânım olmuştu.

Orman Fakültesinde 2. sınıfa geçtiğimiz vakit bazı problemler oldu. Staja çıktık, o zaman da tatsız şeyler oldu. Orman Mühendisliği'nden soğudum. Oradan mezun olduktan sonra, Orman Mühendisliği'ni yapamam gibi geldi. Bunun üzerine Botanik-Zooloji dalını seçerek Fen Fakültesine geçtim. Bu arada şunu da söyleyeyim Hüsnü Beyi burada devam ettiren iki kişi var. Biri Orhan, biri de Nurettin. Çünkü onlar onun düzenini almışlar. Ben dağınığım, onun düzenini alamadım.

Hüsnü Bey Doçent olunca Bitki Sistematigi I, II, III derslerini vermeye başladı (Şek. 4). Türkiye florasından örnekler vererek anlatırdı. Bu dersleri severdim ve çok da iyi anlardım. İlk botanik gezimi Biyologlar Derneğinde çalışırken yaptım. 1961 yılıydı, ikimiz Torosları aşarak Manavgat'a indik [29-30 Nisan 1961. Antalya: Cevizli, Akseki, Manavgat]. Daha sonraki gezilerde çok anılarımız oldu. Tabii hepsini söylemeye imkan yok. Dernekte de çok çalıştım. Demiriz'in başkanlığı zamanında, ben yönetim kurulu üyeliği yaptım. Dernek onun zamanında bir posta kutusuna kavuşmuştu. Kadıköy'den vapurla geçer, Sirkeci Büyük Postane'deki bu posta kutusuna gelir, gelen mektupları alır, Vezneciler'e yürür daha sonra da

Şekil 4. (Soldan sağa doğru) Hüsnü Demiriz, botanik öğrencileri Piraye Enberker (Koktay), Semahat Yentür ve Dinçer Gülen, bitki toplama gezisinde bir değerlendirme yaparlarken. (14 Nisan 1963) (Gülen, 2004)

botanik binasına dönerdi. Bu bir ritüel gibiydi. Biyoloji Dergisi de o günün şartlarında önemli bir yer tutuyordu. Hani bazı yayınlar vardır ya, mükemmelen Doçentlik ve Profesörlükte gösterilen nitelikte, bu dergide yayınlanan makaleleri ile yükselen öğretim üyeleri oldu. Yani biz şimdi öyle bir dergiyi maalesef çıkartamıyoruz. Ama bundan sonraki çalışmalarımızda böyle bir dergiyi çıkartmaya gayret edeceğiz. Efendim, ben tekrar hepimize teşekkür ediyorum geldiğiniz için. Bu seminerin başarılı geçmesini diliyorum (Küçükler, 2000).

• **Marmara’da Hayat Var Şimdilik. Adalar Müzesi, Heybeliada¹, 17 Haziran 20121. Prof. Dr. Dinçer Gülen’in Marmara Denizi Hakkındaki Konuşmasından**

...Marmara çok enteresan ve dünyada eşi olmayan bir deniz. Asistanlığımın ilk yıllarında merak ettiğim konulardan birisi, bu denizin kökenini öğrenmekti. Karadeniz de ilginç, oluşumu çok farklı, bir kere deniz değil önceleri, biz hep deniz diyoruz, alışılmış ama Karadeniz bilimsel açıklamalara göre bir acı su ortamı.

... Şimdi eskiye bir göz atalım: Bundan 50-60 yıl öncesinden. Hep söylenir işte, İstanbul’da uskumru vardı diye. Bu balık niçin vardı, çünkü uskumru önce Çanakkale boğazından yukarıya doğru geçerdi, eski hocalarımızın da söylediği gibi, İstanbul’da yaşayanlar da bilirdi, beslenmek için Karadeniz’e giderdi, çünkü bu denizin bir özelliği var. Burada yüzeyden 200 metrenin aşağısında abiyotik [cansız] bir ortam var, hidrojen sülfür ağırlıkta, yani hayat yok pek, ancak bakteriler yaşar. Ama onun üzeri çok zengin, tür sayısı az ama populasyon çok zengin olduğu için yani bir otlak gibi düşünebiliriz burayı, adeta bir mera. Aşağıdan gelen bu uskumru “çiroz²” olarak gelir, boğazdan geçer, beslenir ve uskumru olarak yine boğaza döner. Kasım ayı ile Ocak arasında herkes uskumru yerdİ İstanbul’da o vakitler. Yaz başında da bu uskumrular avlanır ve çiroz yapılırdı. Şimdi biliyorsunuz ne çiroz ne de uskumru kaldı.

...Bunun dışında palamut da “torik³” olmak için mutlaka Karadeniz’e geçerdi, beslenmek için. Sonra yeniden dönerdi bu defa torik olarak. Öte yandan lüfer; kaç senedir görmüyoruz, hep çinekop görüyoruz, lüfer de yine Karadeniz’e gider, o da “kofana⁴” olarak dönerdi. Kofana, usta balıkçıların tabiri ile boğazda “yatar”dı eskiden. Ben gene çocukluğumdan biliyorum, Yeniköy’de Beykoz’un açıklarında şöyle iri iri [kollarını iki yana açarak, yaklaşık 80 cm. lik bir ölçü veriyor] kofanalar tutulurdu. Şimdi kaç

senedir bunları göremiyoruz, nedeni de hep bu Karadeniz’in ve Marmara denizinin özelliklerinin değişmesi.

Açıklamalar: ¹<https://youtu.be/WOHR8pYEksw>. Konuşmalar, yazıya dönüştürülürken, kısa düzeltmeler dışında, özgün biçimleri korunmuştur.

²Çiroz: Lipari. Uskumru (*Scomber scomburus*) balığının çiroz evresi sonunda yoğun beslenme dönemlerindeki adı. (Artüz, 2004)

³Torik:Palamut (*Sarda sarda*) balığının yaklaşık 3 yaşında ve 3-4 kilo ağırlıkta olanlarına verilen isim (Artüz 2004)

⁴Kofana: Lüfer (*Pomatomus saltatrix*) balığının ağırlığı 0.5 kilogramdan fazla olanlarına verilen isim (Artüz,2004)

Son Söz

O vakit... Dayanışma ve yardımlaşmaya açık, nazik ve dost canlısı bir insandı Dinçer Gülen. Bir tabiat sever ve deniz tutkunuydu. Üniversite’nin tarihine meraklıydı. Özellikle 1933 Reformuna büyük katkı sağlayan, Avrupa’nın çeşitli ülkelerinden gelen botanikçi ve zoolog öğretim üyelerinin isimlerinin yaşatılması ve günümüz biyologlarına aktarılması için çaba harcardı. Onlardan ilk örnek İsviçreli zoolog Ord. Prof. E.André Naville (1895-1937) idi.

Fransız mutfağının inceliklerini bilen, bir gurme olan Naville aynı zamanda “bağımlı” bir istiridye uzmanıydı. Naville’in bu tutkusu, İstanbul’un Bebek sahillerinde midye ve istiridye çıkarıp, sahilde atıştırmasını, komşusu botanikçi, Biyoloji Enstitüsünün kurucularından Ord. Prof. Dr. Alfred Heilbronn (1885-1961)’unu uyarıları da engelleyemez. Sonuçta tifo’ya yakalanır Naville. 1 Nisan 1937 de yaşamını yitirir. Öğrencilerin ve Rektörlüğün Naville’e olan derin sevgisini öğrenen Cenevre Üniversitesi, bronzdan yarım bronz büstünün yaptırılmasına karar verir. 4 Haziran 1937 Süleymaniye Biyoloji Enstitüleri açılır. Dinçer Gülen henüz altı aylıktır ve Naville tanışmak için önünde 26 yıl vardır.

Ölümünden sonra İsviçre’den İstanbul Üniversitesine gönderilen yarım-büstün altında “Prof. Dr. Andre Naville Anısına Cenevre Üniversitesi’nden İstanbul Üniversitesi’ne Onursal bir Armağan-Andre Naville (1895-1937) Zooloji Enstitüsü Direktörü- İki Okulumuz da Gençliğe ve Bilime Hizmetinden Dolayı Şükranlarını Bildirir” ifadesi kazanmıştı. Büst, 1930’lu yılların İstanbul’unda en gösterişli eğitim kurumlarından birisi olarak tanınan Biyoloji Enstitüsü binasında uygun bir yere yerleştirilmek üzere kütüphaneye konular ve burada “yirmi yıl kadar” unutulur!..

1957 yılında Biyoloji Enstitüsü’nün iki katının yıkılması sürecinin sonunda Zooloji enstitüleri Fen Fakültesi’nin

içerisindeki mekânlara dağıtılır. Bu kargaşada Naville'in büstü de kütüphanedeki kitapların arasına karışır ve taşınır. Büst altı yıl kadar da Zooloji kütüphanesine misafir olur. 1963 yılı Kasım ayında genç bir zooloji asistanı -Dinçer Gülen- büstü kütüphanede fark eder: "Büst ters konmuş vaziyette üstü örtük kütüphanede duruyordu. Kim olduğunu sorduğumda, "İşte bu 1937 yılında midye yiyip zehirlenerek ölen İsviçreli zoolog Prof. Dr. Andre Naville'in büstü" dediler. Büstü buradan alır, müze uzmanı ve doğa fotoğrafçısı Cafer Türkmen (1920-2007)'in çalıştığı odaya koyar. Naville'in büstü, 10 yıl kadar da burada bekleyecektir!..

1973 yılında Zooloji enstitüleri için yeni bina hizmete girer. Yeni binaya taşınma telaşındaki ilgililer Naville'in büstünü nereye yerleştireceklerine bir türlü karar veremezler. Sonunda Zooloji Müzesinin deposuna kaldırılması kararlaştırılır.

Yıl 2003 olmuş, Andre Naville'in ölümünün üzerinden tam 66 yıl geçmiştir. Büstü gördüğünde 26 yaşında olan Dinçer Gülen artık Fen Fakültesi Dekanıdır. Emekliliğine de bir yıl kalmıştır. O yıl Süleymaniye'deki Botanik Anabilim Dalı'nın büyük dershanesi [Biyoloji Enstitüsü'nün eski küçük amfisi] yenilenmiş ve bir isim aranmaktadır. Dinçer Gülen o an Naville'in büstünü anımsar ve duraksamadan verilecek ismi belirler: "*Andre Naville Dersanesi*" 5 Haziran 2003 tarihinde Andre Naville'in de kişiliğine uygun sade bir tören düzenlenir. Onur konuğu olarak açılış konuşması İsviçre Başkonsolosu Christian Smed yapar. Naville'in bilimsel çalışmalarıyla zooloji bilimine yaptığı katkılarının da anlatıldığı törende büst, dershanenin girişine yerleştirilir. Başkonsolos Schmed çok mutlu olmuştur olmasına da Dinçer Gülen'e şu soruyu sormaktan da kendini alıkoyamaz: "*Herr Gülen, bu büstü bir hafta sonra yerinden çıkarıp yeniden depoya koymayacaksınız değil mi?*" Dinçer Gülen gülümser ve "*Hayır*" der. *O büst üzerinde yazıldığı gibi Cenevre Üniversitesi'nden İstanbul Üniversitesi'ne onursal bir armağandır ve bina burada oldukça o da yerinde kalacaktır* yanıtını verir.

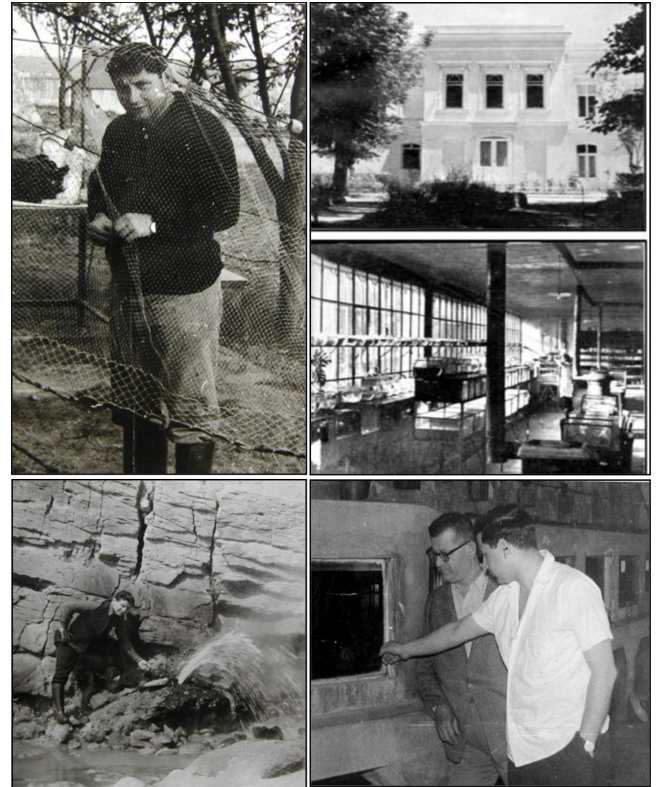
17 Eylül 2018 günü İstanbul Müftülüğüne devredilen Botanik Anabilim Dalı binası boşaltılmakta ve son eşyalar toplanmaktadır. Yarım bronz büst de adını taşıyan dershane'den özenle sökülür, Andre Naville, sevgili Enstitüsünden bir daha geri gelmemek üzere ayrılır. Bir diplomat olan Christian Schmed'in öngörüsü ne yazık ki doğrulanmış olur (Küçükler, 2017c)

Baba Dinçer! Her zaman söylediğim gibi, iyi bilim adamları asla ölmez. Dr. Gülen kendi adıyla ölümsüzleştirilir. Nitekim son zamanlarda, ölümünden yaklaşık üç ay önce, *Pseudostrandesia guleni* onun adını

aldı. Bu yayını görebildi ve çok mutlu ve onurlu olduğunu belirtti. İyi bir hoca ve birçoklarının iyi arkadaşıydı. Nazik ve yardımsever biri olarak tanınan Dinçer Hoca unutulmayacak (Külköylüoğlu, 2019)

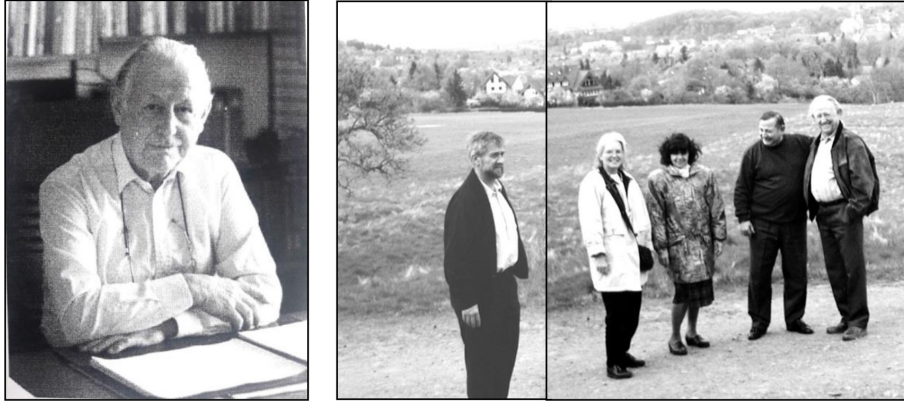
Dinçer Gülen nasıl yaşadı... Üniversitedeki odasında ve yanındaki küçük laboratuvarında çalışmalar yapan klasik Alman öğretim üyelerinin gelenekleriyle yetişmiş, bir omurgasız hayvanlar uzmanıydı Dinçer Gülen. Çalışma odasının kapısı hep açık olurdu. İçeri girip bir şey sormak, kendisine danışmak hatta sohbet etmek başta öğrenciler, herkes için mümkündü. İnsan olarak basit sıra dışılıkları vardı. Fakülte içinde ara sıra kaybolurdu. Öğrendik ki habersizce, fakültenin görkemli konferans salonundaki kuyruklu piyano'da alıştırma yaparmış. O aynı zamanda, İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi'nde öğrencilerle, asistanlarla minyatür sahada futbol oynayan nadir Profesörlerden biriydi. Dinçer Gülen, hayalleri ve hayal kırıklıklarıyla birlikte artık aramızdan ayrılmıştır. Kalanlara selam olsun. Onu tanıyan son kişi ölene kadar anılmaya devam edilecektir (Ertan, 2020).

Dinçer Gülen'den anılarda kalanlar... (Şek. 5-8)

Şekil 5. (sol sütun) Manyas Gölü (1965); Tuzla (Ezine) sıcak su gayzeri (1966); (sağ sütun) Baltalimanı Hayvanat istasyonu. Ana bina (Mustafa Reşit Paşa Sahil Sarayı); deney akvaryumları, *Xiphophorus maculatus* bireyleri üzerinde gözlem yaparken, sağında babası Pertev Gülen (1964) (Gülen, 2004)

Şekil 6. Soldan sağa doğru: Prof. Dr. Gerhard Hartmann (1938-2010) (Keyser, 2011); Dr. Dietmar Keyser ve eşi, Yüksel ve Dinçer Gülen, Hamburg-Goslar'da (1999) (Gülen, 2004)

Şekil 7. Üst sıradan aşağıya doğru: Prof. Dr. Dinçer Gülen bir örnek toplama gezisinde; Vezneciler Biyoloji binasındaki laboratuvarı; Dekanlık odasında doktora öğrencilerinden bazıları ile (Soldan taraf) Müfit Özuluğ, Ferda Perçin, (Sağ taraf) Simten Nerdin Kubanç, Cüneyt Kubanç, ve Oya Özuluğ (Gülen, 2004)

Şekil 8. Üst sıra: Beşiktaş Evlendirme Memurluğu (20 Ağustos 1965), Yüksel Gülen'e piyano ile eşlik ederken (1965), Alt sıra: 52.nci evlilik yıldönümlerinde (2017) Minyatür bir botanik bahçesine dönüştürdüğü yazlık evinde ve en sevdiği İstanbul Erkek Lisesi tişörtüyle, Ağustos 2018 (Gülen, 2004)

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yok

Yazar Katkıları: Konsept ve dizayn çalışması: O.K.; Veri Toplama: O.K.; Veri Analizi/Yorumlama: O.K.; Makale Taslağı: O.K.; Makalenin Eleştirel Revizyonu: O.K.; Nihai Onay ve Sorumluluk: O.K.; Teknik ve Materyal Desteği: O.K.; Son Kontrol: O.K

Teşekkür: Prof. Dr. Dinçer Gülen'in anısına bir yazı hazırlamamı öneren İ.Ü. Doğal Zenginlikleri Araştırma ve Uygulama Müdürü sayın Prof. Dr. Müfit Özuluğ'a bu nazik daveti için teşekkür ederim. Ayrıca Hidrobiyolog Levent Artüz, Prof. Dr. Mehmet Sakınç, Prof. Dr. Okan Külköylüoğlu, Doç. Dr. Oya Özuluğ, Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt Kubanç ile Dekanlığı döneminde yardımcılığı görevinde bulunan Prof. Dr. Haluk Ertan'a (The University of New South Wales-Sydney, Avustralya) bu yazının hazırlanmasındaki değerli katkıları ile Dinçer Gülen ile ilgili verdiği bilgiler için eşi Yüksel Gülen'e müteşekkirim. Dr. Dietmar Keyser'e (University of Hamburg, Almanya) Dinçer Gülen hakkında verdiği değerli bilgiler ve fotoğraflar için teşekkür ederim.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: The authors declare that they have no conflicts of interest.

Author Contributions: Conception/Design of study: O.K.; Data Acquisition: O.K.; Data Analysis/ Interpretation: O.K.; Drafting Manuscript: O.K.; Critical Revision of Manuscript: O.K.; Final Approval and Accountability: O.K.; Technical or Material Support: O.K.; Supervision: O.K

Acknowledgement: I thanks to Prof. Dr. Müfit Özuluğ who is Director of I.U. Research and Application Center of Natural Resources for asking me to prepare this obituary related with Prof.Dr.Dinçer Gülen. I am grateful for valuable contributions in writing this article to Hydrobiologist Levent Artüz, Prof. Dr. Mehmet Sakınç, Prof. Dr. Okan Külköylüoğlu, Assoc. Prof.Dr. Oya Özuluğ, Dr. Lecturer Cüneyt Kubanç and Prof. Dr. Haluk Ertan who is former vice-dean of Dinçer Gülen (The University of New South Wales-Sydney, Avustralya). I sincerely thanks to his wife Yüksel Gülen for information about Dinçer Gülen. Also thanks to Dietmar Keyser (University of Hamburg, Germany) for the precious memories and photos about Dinçer Gülen.

Kaynaklar

- Artüz, L. (2004). Türkiye Deniz Balıkları Fihristi. Buke Kitapları. İstanbul
- Artüz, L. (2020): *Prof. Dr. Dinçer Gülen (1937-2019) Anısına: Böyle kıymetli bir materyali ele geçirmek muhteşem!* [O.Küçüker-Kişisel yazışma]
- Artüz, M.L., Artüz O.B., Gülen D., Torcu Koç H., Üzen E., Aydemir A., Sönmez B., Akdemir D. & Bakacak A. (2009). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2008 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). T.C. Piri Reis Üniv. Yayını, Kitap no: 1, 271.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Aydın, A., Gülen, D., Koç, H.T. Akdemir, D., Aydemir, A., Sönmez, B., Üstün, F., Serter, U., Küçük, Ö., Bakacak, A., Uzun, D. & Bulut, F. M. (2010a). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2009 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Marmara Üniv. Yayını, Kitap no: 799, 271.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Aydın, A., Gülen, D., Koç, H. T., Yalçın, B., Akdemir, D., Aydemir, A., Sönmez, B., Üstün, F., Ulunehir, G., Serter, U., Küçük, Ö., Kasap, H., Baki, C., Erzaim, N., Bulut, F. M. & Özdemir, F. (2010b). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2010 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Marmara Üni. Yayını, Kitap no: 800, 306
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Aydemir, A. & Sönmez, B. (2010c). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi 2009 senesi Tekirdağ Bölgesi çalışma verileri. Tekirdağ Belediyesi. 35, 82.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Aydın, A., Gülen, D., Yalçın, B., Gürseler, G., Bargu, S., Koç, H. T., Köksoy, T., Deniz, S., Çubuk, S., Sönmez, B., Üstün, F., Ulunehir, G., Akay, E., Bulut, F. M. & Özdemir, F. (2012). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2011 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Marmara Üniv. Yayını, Kitap no: 803, 312
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Aydın, A., Yalçın, B., Gürseler, G., Sakınç, M., Demir, G., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, N., Tezcan, Ö.D., Çubuk, S., Sönmez, B., Yalçın, İ.E., Demir, C., Funda, C., Saçlıgil D., Arslan, D., Çağlayan, E., Mancia, G., Kuyumcu, M.A., Tanrikulu, S., Akay, E. & Dinç, O. (2013). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2012 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). SEİ Vakfı Yayını, 430.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Gürseler, G., Sakınç, M., Yalçın, B., Demir, G., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, S.N., Tezcan, Ö.D., Çubuk, S., Sönmez, B., Yalçın, İ.E., Ceylan, A., Boz, B., Deniz, D., Turhan, H., Tanrikulu, S. & Korkmaz, T., (2014). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2013 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, 411.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Gürseler, G., Sakınç, M., Yalçın, B., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, S.N., Tezcan, Ö.D., Çubuk, S., Sönmez, B., Funda, C., Besli, E., Dermancı, P., Ceylan, A., Aygan, A., Sancak, M., Horoz, S., Tanrikulu, S., Yalçın, İ.E., Ayra, C. & Yılmaz, U.E. (2015). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2014 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, 423.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Gürseler, G., Sakınç, M., Yalçın, B., Tunçer, S., Ökten, H.E., Kubanç, C., Kubanç, S.N., Aygün, A., Tezcan, Ö.D., Funda, C., Yılmaz, U.E., Uyan, U. & Yıldız H. (2016). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2015 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, 425.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Sakınç, M., Yalçın, B., Özyiğit, İ. İ., Aygün, A., Çubuk, S. & Yılmaz, N. (2017). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2016 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Kimya Derneği Yayını, No: 20, 528.
- Artüz, M.L., Artüz, O.B., Gülen, D., Sakınç, M., Yalçın, B., Tunçer, S. & Yılmaz, N. (2018). Marmara Denizi'nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) 2017 senesi çalışma verileri (Ön Raporlar). Türkiye Barolar Birliği Yayını, No: 357, 598.
- Artüz, M.L., Gülen, D. & Kubanç, C. (2013). *Cytherella marmensis* sp.n., a new ostracod from the Sea of Marmara (Turkey) (Crustacea:Ostracoda). *Zoology in the Middle East*, 59(4): 314-318.
- Dürüşken, Ç. (2015). *Latince Güzel Sözcükler Antolojisi*. Alfa Yayıncılık, İstanbul.
- Ertan, H. (2020). Başarılı Bir Biyoloğun Ardından: Dinçer Gülen nasıl yaşadı? (1937-2019) HBT Dergi, Sayı 197, 3 Ocak 2020, 16.
- Gülen, D. (1985) The Species and Distribution of the Group of *Podocopa* (Ostracoda-Crustacea) in the Freshwaters of Western Anatolia.- *İst. Üniv. Fen Fak. Mec. Seri B*:50: 65-80
- Gülen, D. (2004). Epilog: Akademik Yaşamda 40 yıl. *Acta Naturae*, 7, 89-105.
- Gülen, D. & Küçüker, O. (2005). Türk Biyoloji Derneği'nin Tarihçesi. *Acta Naturae*, 7, 4-16.
- Havadisler. (1962). *Türk Biyoloji Dergisi*. 12 (3), 117-122.
- Havadisler. (1964 a). *Türk Biyoloji Dergisi*. 14 (1), 88-100.
- Havadisler. (1964 b). *Türk Biyoloji Dergisi*. 14(2), 88-100
- Kaya, A. (2005). Biyologlar Derneğinin Tarihçesi. *Acta Naturae*, 7, 17-21.
- Keyser, D. (2011). Nachruf auf Gerhard Hartmann. *Zoologie 2011. Mitteilungen der Deutschen Zoologischen Gesellschaft*. 103. Jahres Versammlung, 63-67.

- Küçükler, O. (Ed.) (2000). Türkiye’de Botanik-Zooloji Eğitimi ve Öğretiminde 67 Yıl: 1933-2000. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü, Doğal Zenginlikleri Araştırma ve Uygulama Merkez (DOZEM). İstanbul Üniversitesi Basımevi, İstanbul.
- Küçükler, O. (Ed.) (2017a). İstanbul Üniversitesi Biyolojik Bellek Koleksiyonları Cilt I: Botanik. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul. ISBN:978-605-335-355-3
- Küçükler, O. (Ed.) (2017b). İstanbul Üniversitesi Biyolojik Bellek Koleksiyonları Cilt II: Zooloji. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul. ISBN: 978-605-335-356-0
- Küçükler, O. (2017c). Doğa Bilimcileri ve Anıları Eşliğinde Türkiye’de Radikal Modernleşme Sürecinde (1923-1950) Biyolojinin Gelişmesine Katkıda Bulunan Kurum ve Kuruluşlar. *Tıp ve Kültür Tarihi Araştırmaları*, (18)2, 131-190.
- Külköylüoğlu, O. (2019). Prof. Dr. Dinçer Gülen (Dinçer Hoca) (January 14, 1937 - December 02, 2019) *CYPRIS - International Ostracoda Newsletter* (Baskıda)
- Külköylüoğlu, O., Yavuzatmaca, M. & Yılmaz, O. (2020): A new species of the genus *Pseudostrandesia* (Ostracoda: Crustacea) and first report of the genus from Palaeartic region *Zoology in the Middle East*, 66 (1): 37-45
- Meriç, N., Orta, T., Kubanç, C. (2004). Prof. Dr. Dinçer Gülen ve İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi ile Biyoloji Bölümündeki bilimsel ve yönetsel etkinlikleri, *Acta Naturae* 6, 6-18.
- Özuluğ, O., Dökümcü, N. & Kaya, N. (2013). İstanbul Üniversitesi Zooloji Müzesi ve Önemi. *Ordu Üniv. Bil.Tek.Derg.*, 3(1), 67-78.
- Özuluğ, O. & Kaya, N. (2017). İstanbul Üniversitesi Zooloji Müzesi Koleksiyonu. Tarihçe ve Gelişim. In Küçükler, O. (Ed.), *İstanbul Üniversitesi Biyolojik Bellek Koleksiyonları Cilt II*, (pp, 31-35) Zooloji. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul ISBN: 978-605-335-356-0.
- Sakınç, M. (2020). Dinçer Gülen ve Marmara Denizi’nin Değişen Oşinografik Şartlarının İzlenmesi Projesi (MAREM) [O.Küçükler- Kişisel yazışma]